

staatsbosbeheer

Nieuwsbrief Midden Veluwe

Nummer 2 | Winter 2021

In deze nieuwsbrief leest u over ons bos- en natuurbeheer in uw omgeving. Over natuurherstel op de Veluwe als Natura2000 gebied. Over wat we allemaal buiten op de Midden Veluwe doen en waarom. We informeren u over ontwikkelingen vanuit de provincie of Veluwe Alliantie die ons werk raken. En als we prachtige natuurberichten hebben delen we die ook. Heeft u vragen naar aanleiding van, of over een ander onderwerp, mail ons dan gerust.

Inhoud

Beheer	1
Heidebeheer en bosbeheer	
Natuurherstel	2
Natura 2000 herstelmaatregelen	
Kootwijkerveen	
Loosfles	
Recreatie	4
Recreatiezoning	
Routebureau Veluwe	
Ruiter- en menpaden en de Buitencode	
Overig	5
Schaapskuddes in ons gebied	
Kuddebeschermingshonden Hoog Buurlo	
Natuur nieuws	6

Beheer

Heidebeheer

In de vorige winter is op zowel onze stuifzand- als heideterreinen natuurherstel uitgevoerd. Het heideherstel krijgt ook deze herfst en winter een vervolg. Op dit moment werken we zowel op Schenkenshul (Hoenderloo), omgeving Kootwijkerzand als het Leesten (Ugchelen) aan het verwijderen van opslag op de heide. Met opslag bedoelen we de kleine dennen en berkenboompjes op de heide. We verwijderen deze om de openheid en het leefgebied van veel bijzondere plant- en diersoorten op de heide in stand te houden. Vanaf januari 2022 zal ook op de Hoog Buurloseheide gestart worden met het herstel van de heide.

Begin december gaan we ook weer chopperen op de heide. Door te chopperen verwijderen we pijpenstrootje (grassoort) en een deel van de bovenste humuslaag. Het is een maatregel tussen maaien en plaggen in. We passen dit toe op vergraste en/of verouderde heide om (verdere) vergrassing tegen te gaan. Daarnaast zorgt dit beheer voor meer diversiteit in leeftijdsopbouw en soortensamenstelling in de heide.

Meer over het heideherstel is terug te lezen in ons blog: boswachters-blog.nl/veluwe/2021/01/21/heideherstel-radio-kootwijk-t-leesten/

Dode fijnsparren, aangetast door de plaaginsect letterzetter.

Bosbeheer:

Komende winter zullen wij bosbeheer uitvoeren in verschillende bosgebieden. Daarbij wordt ook hout geoogst. Hier leest u welk type beheer we uitvoeren.

Boomveiligheid, dunnen en verjongen

Als gevolg van de droogte van de afgelopen jaren zijn we genoodzaakt om op een aantal locaties dode bomen te kappen. De door droogte verzwakte bomen zijn aangetast door een plaaginsect; de keversoort Letterzetter. De aangetaste

bomen zijn dood gegaan en vormen nu een gevaar langs wandelen en fietspaden. Uit het oogpunt van boomveiligheid en onze zorgplicht voor de recreanten moeten deze bomen de komende winter worden geveld.

Ook voeren we de komende periode een dunning uit in het bos. Bij een dunning worden bomen gekapt om andere bomen de ruimte te geven. Vooraf beoordelen we in welke bosvakken een dunning noodzakelijk is en welke bomen we moeten vellen. De bomen die worden

geoogst, krijgen een oranje stip. Het selecteren van de bomen noemen we bleszen. Door de dunning krijgen bomen de ruimte om uit te groeien tot grote dikke bomen en zorgen we voor een gevarieerd bos. Op een aantal plekken willen we het bos verjongen. Door bijvoorbeeld een grote groep dode lariksen te vellen maken we een vlak waar licht op de bosbodem kan komen. Hier ontstaat dan een jong bos en daarom noemen we zo'n plek ook wel een verjongingsvlak. Licht op de bosbodem creëert kansen voor planten, nieuwe struiken en jonge bomen. Dit biedt vervolgens weer meer ruimte, schuilplekken en overwinteringskansen voor dieren. Staatsbosbeheer weegt steeds zorgvuldig af welke bomen er worden geoogst binnen het bosbeheer. Bos blijft bos.

Komende winter werken we in de boswachterij Garderen Oost en Ugchelen. In de desbetreffende gebieden gaat Staatsbosbeheer nog nader communiceren met omwonenden en ondernemers.

Op dit moment worden ook voorbereidingen getroffen in de boswachterij Kootwijk voor de houtoogst van 2022. De verwachting is dat deze begin 2022 van start zal gaan.

Wilt u meer lezen over het bosbeheer van Staatsbosbeheer? Bezoek dan onze website of lees de reeks van zes blogs over ons bosbeheer van mijn collega Erik Bruins.

Website Staatsbosbeheer:

staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/dossiers/bos-en-hout

Boswachtersblog Veluwe. Bosbeheer uitgelegd:

boswachtersblog.nl/veluwe/2016/10/28/boswachter-doet-nu-bosbeheer-uitgelegd-1-ontstaan-huidige-veluwse-bossen/

Natuurherstel

Natura 2000 herstelmaatregel stuifzand

Na twee jaar van stuifzandherstel staan er voor komende winter geen plagwerkzaamheden gepland. Wel zijn we op en rond het Kootwijkzand bezig met het rooien van de Amerikaanse Vogelkers. Deze

boomsoort groeit hard en legt het stuifzand vast. Dat is niet de bedoeling. Het stuifzand en de planten diersoorten van dit type natuur moeten en willen we in stand houden. Daarom halen we deze bomen weg. Zonder natuurherstel op het stuifzand verliezen we meer en

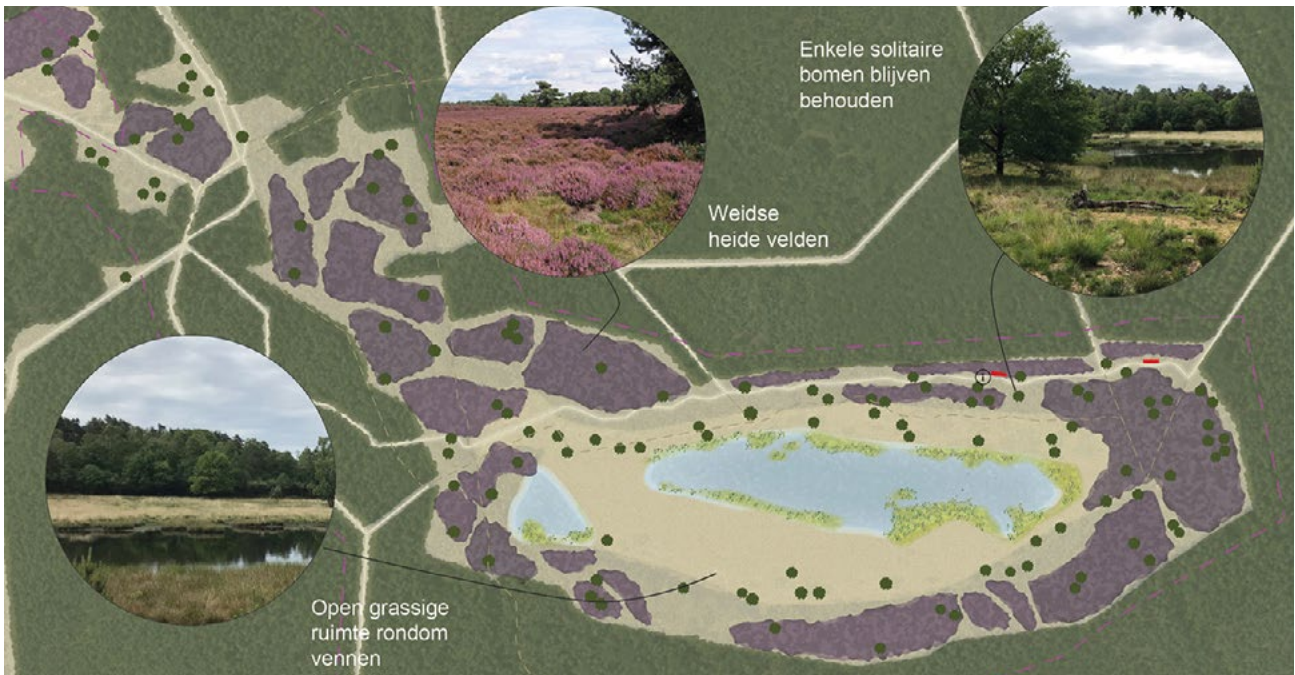
meer planten, insecten en vogels die elk een schakel zijn in dit samenhangend ecosysteem.

Natura 2000 herstelmaatregelen Kootwijkerveen

Staatsbosbeheer heeft samen met de provincie Gelderland plannen

Oude situatie Kootwijkerveen.

Nieuwe situatie Kootwijkerveen.

ontwikkeld voor het herstel van de ven oevers van het Kootwijkerveen. De ven oevers groeien dicht; door struiken en bomen rond het ven weg te halen verbeteren we de waterhuishouding in het ven. Daar profiteren de vele bijzondere planten en dieren van die afhankelijk zijn van het ven als leefgebied. Voorbeelden van plant- en diersoorten zijn veel Veenmos soorten, Beenbreek en de Venwitsnuitlibel.

Ook wordt een smalle verbindingzone uitgewerkt van het Kootwijkerveen naar het Nieuw Millingense zand. Dit helpt dieren, zoals de adder, omdat dan twee leefgebieden verbonden worden. De werkzaamheden zijn uitgesteld en starten op zijn vroegst in het najaar van 2022. Ruim voor aanvang van de werk-

zaamheden organiseert Staatsbosbeheer een inloopbijeenkomst om u te informeren over de geplande werkzaamheden. Provincie Gelderland betaalt de kosten voor de uitvoering van de werkzaamheden voor natuurherstel van het ven en het verbinden van de leefgebieden.

Meer informatie leest u in ons blog.
boswachtersblog.nl/veluwe/2021/06/24/herstelwerkzaamheden-kootwijkerveen/

Loofles

Het Loofles is gelegen in de boswachterij Kootwijk aan de kant van Kootwijkerbroek. Loofles is een bijzonder ven binnen de droge denbossen van de Midden Veluwe. De natuurwaarde is alleen daarom al groot. Daar komt bij dat door de flauwe zandige oevers en de wa-

terkwaliteit een waardevolle vegetatie ontwikkeld is. De oeverzone met overgangen van nat naar droog en een wisselende grondwaterstand maken het ook voor insecten en amfibieën/reptielen van groot belang. Bij het Loofles zal dit jaar dan ook natuurherstel worden uitgevoerd om deze kwaliteiten te behouden. De werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van opslag van berk en grove den op de oevers van het Loofles. Op twee plekken rond het ven voeren we ook maaiwerkzaamheden uit. De vegetatie zal worden gemaaid en afgevoerd in de overgangszone van nat naar droog.

De werkzaamheden staan gepland voor begin 2022. Tijdens de werkzaamheden is het gebied gewoon toegankelijk voor bezoekers.

Recreatie

Recreatiezonering

Onze Veluwe is een groot en drukbezocht natuurgebied. Bewoners, toeristen, wandelaars, fietsers, ruiters en dagjesmensen genieten er volop van. Logisch, het is er prachtig, uitgestrekt en gevarieerd. Voor de natuur en specifiek voor bepaalde vogels, dieren en planten, is het op sommige plekken te druk. De balans tussen natuur en recreatie op de hele Veluwe is daarom onder regie van de provincie tegen het licht gehouden. Dit heeft een Recreatiezoneringsplan opgeleverd waarin de balans is gezocht tussen natuur en recreatie: beschermen én beleven. Het plan, de samenvatting en een kort filmpje staan op www.recreatiezoneringopdeveluwe.nl Een digitale bijeenkomst over het plan en de maatregelen vindt plaats op 23 november.

Blog Staatsbosbeheer

boswachtersblog.nl/veluwe/2021/10/20/natuur-beschermen-en-beleven-recreatiezoneringsplan-veluwe/

Routebureau Veluwe:

Nieuwe ruiterknooppuntenpalen

De afgelopen periode zijn door het Routebureau Veluwe visitveluwe.nl/routes-op-de-veluwe/routebureau-veluwe nieuwe knooppuntenpalen geplaatst in ons gebied. Dit is alleen nog op grondgebied van de gemeente Apeldoorn het geval. Dat betekent dat we op dit moment in het gebied rond Kootwijk, Hoog Buurlo en Hoenderloo te maken hebben met twee verschillende soorten knooppuntenpalen in het veld. Voor mensen van buitenaf kan dit soms voor wat verwarring zorgen. We hopen dat de gemeente Barneveld ook snel haar goedkeuring geeft voor de uitrol van de nieuwe markeringen op Barnevelder grondgebied.

Ruiter- en menpaden

Veluwe Midden

Gebruik van de ruiter- en menroutes

We constateren dat er veel ruiters buiten de aangegeven routes lopen. Omdat de markering niet overal even goed op orde was, hebben we de afgelopen jaren vooral mensen aangesproken en gewaarschuwd. Op korte termijn is de markering overal duidelijk genoeg en dan kunnen we van ruiters en menners verwachten dat ze op de gemarkeerde paden lopen en niet meer daarbuiten. We zullen hier de komende tijd meer over gaan communiceren. De vervolgstap is dat mensen buiten de ruiter- en menroutes niet meer gewaarschuwd worden, maar een boete krijgen.

De Buitencode

Staatsbosbeheer vraagt bezoekers van natuurgebieden om elkaar de

ruimte te geven, de natuur te beschermen en de Buitencode in acht te nemen.

De Buitencode bestaat uit vijf regels:

- Wees vriendelijk, geef elkaar de ruimte en minder je vaart
- Voel je verantwoordelijk voor je eigen gedrag richting natuur en haar gebruikers
- Durf een ander aan te spreken op zijn gedrag
- Sportief bewegen in de natuur doe je veilig, draag bescherming
- Blijf op de paden en geef natuur de ruimte

De Buitencode is een samenwerking tussen de NTFU, KNHS, Atletiekunie, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Landschappen.

Rianne Roeters, gebiedsmanager Veluwe, laat een route paal in de grond.

Overig

Schaapskuddes in ons gebied

Onze eigen schaapskudde graast dag in dag uit in de omgeving van Hoog Buurlo. Sinds twee jaar wordt ook de Stroesche Heide begraast. De begrazing wordt op deze locatie uitgevoerd door de Grazerie uit Kootwijkerbroek: grazerie.nl

Ook werkt Staatsbosbeheer samen met herder Jeroen. Jeroen Huiskamp is opgeleid op Hoog Buurlo en inmiddels zelfstandig herder met zijn eigen kudde Veluwse heideschape. Jeroen is de vaste invalherder op Hoog Buurlo en begraast met zijn eigen kudde onze heideterreinen op Schenkenshul, Het Leesten, Terlet en omgeving Gerritsfles. De schaapskuddes dragen met hun begrazing bij aan het beheer van de heide.

Kuddebeschermingshonden

Hoog Buurlo

Onze schaapskooi Hoog Buurlo ligt in het hart van de Veluwe. Sinds de komst van de wolf stellen wij alles in het werk om onze schaapskudde te beschermen. Bij de kudde lopen daarom sinds kort twee kuddebeschermingshonden. Dit zijn Karpatische herdershonden uit Roemenië. Zij zullen wolven weggagen van de kudde, ook 's nachts zijn zij bij de schapen zonder herder. Daar zijn ze voor getraind.

Hoe om te gaan met kuddebeschermingshonden?

De kuddebeschermingshonden heb-

ben een belangrijke taak binnen de kudde en zijn dag en nacht bij de schapen. De aanwezigheid van huishonden kan het werk van herdershonden en kuddebeschermingshonden verstoren. Daarom is het belangrijk dat uw hond altijd aangelijnd is.

De kuddebeschermingshonden zijn geen honden om te aaien en we vragen afstand te houden tot de honden. De honden beschermen de schaapskudde en kunnen gaan blaffen als u langs loopt. Loop dan vooral door, want dan worden de honden weer rustig. Volg ook altijd de aanwijzingen van de schaapsherder op.

Meer informatie:

staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/veluwe/kuddebeschermingshonden

Herder Jeroen verplaatst zijn schapen lopend van Hoog Buurlo naar Schenkenshul in Hoenderloo

Natuur nieuws

Na drie droge jaren op de Veluwe (2018 t/m 2020) met een moeilijke periode voor de flora en fauna, zijn we in 2021 weer in een ander uiterste belandt. Het jaar 2021 gaat de boeken in als vochtig en op sommige plekken zelfs nat! En de zomerse temperaturen waren weer vanouds Hollands te noemen. De natuur heeft veerkracht en het bleek voor een aantal soorten zeker geen verloren zaak. Onze boswachter ecologie meldt uit het veld:

- De grootste kever van Nederland, het vliegend hert, bleef mooi op peil en er werden weer de nodige aantallen genoteerd.
- Bosparelmoervlinder, die deed het opmerkelijk goed dit jaar. Bij het Mouwenveld in Nunspeet werden er meer gezien dan de jaren ervoor. Ook bij de akkers van Deelen werden er een aantal gezien. Die zijn zeer waarschijnlijk afkomstig bij de buren (Hoge Veluwe, Deelense heide).
- Zevenster, van deze bijzondere bos plantensoort werd een mooie groeiplaats gevonden in boswachterij Ugchelen Hoenderloo.
- Brede raai en andere akkerflora zoals Akkerogentroost, Akkerandoorn, Korensla en Blekgele hennepnetel. Die soorten staan op de akker van Deelen. Harstikke mooi!
- Veldkrekkel, misschien was 2021 geen topjaar (warmte minnende soort) bij de akkers van Deelen. Toch verspreidt deze soort zich steeds meer hier en dat is mooi.
- Kleine schorseneer, 2021 was eindelijk weer een beter jaar voor deze plant. De bloei was goed en er waren ook relatief veel zaden. Helaas ook veel schade door vraat van wilde zwijnen.
- Raaf, er werden dit jaar een aantal nesten gelokaliseerd, waarvan we de jongen hebben geringd. Een aantal jongen heeft een zender gekregen ark.eu/nieuws/2021/wolvenvogels-gevolgd
- Grauwe klauwier en Draaihals blijven ook stabiel of het gaat juist iets beter, qua aantallen en als broedvogel en dat is hartstikke mooi natuurlijk.

Helaas zijn er ook teveel verliezers op te noemen op de Veluwe; de vlinders: kleine heivlinder en gentiaan blauwtje zijn praktisch verdwenen met andere soorten gaat het echt niet goed zoals, heide blauwtje, komma vlinder. Ook vogels als wespendif, tapuit en de klapekster als wintergast zijn ook steeds minder vaak te zien. De lijst van verliezers op de Veluwe is groot en dat is natuurlijk zeer zorgwekkend. Eenmaal verdwenen vinden soorten niet zomaar meer de weg terug naar hun leefgebied op de Veluwe.

Vliegend Hert.

Heeft u vragen over de werkzaamheden dan kunt u mailen naar:

Laurens Jansen:

l.jansen@staatsbosbeheer.nl

Jeanette de Moed:

J.deMoed@staatsbosbeheer.nl

Noodgeval in het bos: bel 112

Dode of aangereden dieren langs de weg: bel 0900-8844 politie (geen spoed)

Doden dieren of een vuilstort in het bos: bel het calamiteitenummer van Staatsbosbeheer 06-11882512 (let op naar dit nummer kunt u alleen bellen niet sms'en of WhatsAppen)
